

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Franciszek
Nazwisko: Tetla
Miejsce urodzenia: Studzionka
Data urodzenia: 17-03-1904
Imię ojca: Franciszek
Imię matki: Anna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Franciszek Tetla występuje w materiałach sprawy krypt. „Kolporterzy” prowadzonej od 12.01.1953 przez Wydział III WUBP Katowice/Stalinogród. Wstępno-agencyjne rozpracowanie krypt. „Kolporterzy” (przekwalifikowane 25.05.1953 na rozpracowanie agencyjne), zostało wszczęte w związku z rozkolportowaniem na terenie woj. katowickiego „ulotek o treści anty-państwowej i anty-radzieckiej” oraz ujawnieniem listów z pogroźkami, które otrzymywali aktywiści partyjni i społeczni. W wyniku rozpracowania ustalono, iż rozpowszechnianiem ulotek zajmują się członkowie działającej od 1948 roku na terenie województwa konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Tajne Harcerstwo Krajowe” (w lutym 1952 zmiana nazwy organizacji na „Szeregi Wolności”). W związku z dekonspiracją, jaka nastąpiła w grudniu 1952 członkowie „SW” zaczęli się ukrywać m.in. na terenie pow. pszczyńskiego w miejscowości Mizerów u Franciszka Tetli, który został zatrzymany 19.10.1953 przez PUBP w Pszczynie i za udzielenie pomocy członkom „kontrewolucyjnej” organizacji tymczasowo aresztowany. W dniu 26.11.1955 materiały sprawy zarchiwizowano w Wydziale X WUdsBP pod sygn. 21634/55, a 22.12.1960 zarchiwizowane materiały połączono z materiałami Wydziału Śledczego o sygn. 17945/54. W dniu 19.04.1971 materiały archiwalne zarejestrowano pod nową sygn. 1047/III.

IPN Ka 03/734 t. 1-25 (1047/III).

Akta sądowe Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie (Katowicach). Franciszek Tetla zatrzymany 19.10.1953 w związku z podejrzeniem o „ukrywanie członków organizacji podziemnej” został objęty śledztwem prowadzonym przez PUBP w Pszczynie pod nadzorem Prokuratury Powiatowej w Pszczynie (sygn. akt Sb 12/53). W związku z prowadzonym śledztwem ww. przesłuchano i w dn. 21.10.1953 tymczasowo aresztowano. Śledztwo zakończono 30.12.1953. Franciszek Tetla został oskarżony o udzielenie pomocy członkom nielegalnej organizacji mającej na celu „obalenie przemocą ustroju PRL”. W dniu 04.02.1954 Wojskowy Sąd Rejonowy w Stalinogrodzie (sygn. akt Sr. 16/54) uznał Franciszka Tetlę za winnego tego, że w okresie od grudnia 1952 do marca 1953 w Mizerowie udzielił pomocy członkom „kontrewolucyjnego związku mającego na celu walkę z ustrojem PRL” i wyszukiwał dla nich odpowiednie kwatery „gdzie otrzymywali również pożywienie”, czym popełnił przestępstwo z art. 28 w zw. z art. 86 § 2 kkWP. Decyzją sądu ww. skazano na karę 7 lat więzienia, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 2 lat oraz na przepadek całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego z dn. 12.03.1954 wyrok WSR w Stalinogrodzie został utrzymany w mocy. Karę pozbawienia wolności Franciszek Tetla odbywał w Więzieniu Karno-Śledczym w Pszczynie, a od 30.06.1954 w Więzieniu w Gliwicach skąd 24.07.1954 został przewieziony do Więzienia w Wiśniczu Nowym. Od 06.12.1954 ww. przebywał w Więzieniu w Krakowie, a 25.02.1955 został przyjęty do Więzienia w Sieradzu. Na mocy amnestii z dn. 27.04.1956 Prokurator Wojewódzki w Łodzi złagodził orzeczoną przez WSR w Stalinogrodzie karę więzienia o połowę, do 3 lat i 6 m-cy oraz skrócił o połowę czas, na który orzeczono utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Stalinogrodzie z dn. 07.07.1956 ww. został warunkowo zwolniony z odbycia reszty kary pozbawienia wolności i 23.07.1956 opuścił więzienie. W dniu 07.10.1968 Sąd Wojewódzki w Katowicach zarządził zatarcie skazania.

IPN Ka 238/4399 t. 1-5 (Sr 16/54), IPN Ka 365/14.

Skorowidz osób zamieszkałych na terenie pow. pszczyńskiego podejrzanych m.in. o współpracę z „nielegalnymi” organizacjami. Tetla Franciszek, który w 1953 roku został zatrzymany przez PUBP w Pszczynie w związku z udzieleniem pomocy ukrywającym się członkom organizacji „Szeregi Wolności” i osadzony w Więzieniu Karno-Śledczym w Pszczynie jako podejrzany o czyn z art. 148 kk, występuje w „Wykazie osób gromady Mizerów” sporządzonym 15.01.1955.

IPN Ka 0112/6 (7/PZ).

Franciszek Tetla figuruje w „Charakterystyce nr 31” sporządzonej w 1974 roku przez Wydział „C” KW MO w Katowicach na podstawie akt 1047/III i dotyczącej konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Tajne Harcerstwo Krajowe” (02.02.1952 zmiana nazwy na „Szeregi Wolności”). Organizacja, która powstała w marcu 1948 na terenie Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Mysłowicach, działała na terenie Mysłowic, Katowic i powiatu pszczyńskiego. Członkowie zorganizowani początkowo w zastępy „Lisów”, „Wilków” i „Orłów”, a od czasu reorganizacji przeprowadzonej w lutym 1952 w oddziały „Bój” (dywersyjno-sabotażowy), „Duch” (zajmujący się propagandą), „Czuwaj” (odpowiedzialny m.in. za zabezpieczenie terenu podczas akcji ulotkowych) oraz „Redakcja” (redagowanie i powielanie ulotek) składali przysięgę o zachowaniu związku w tajemnicy i posługiwali się pseudonimami. W lipcu 1952 do „Szeregów Wolności” została włączona pięćosobowa organizacja „Volgus”, która utworzyła oddział „Młodzi”. Celem TKH/SW była „walka z ustrojem PRL oraz osłabianie więzi ze Związkiem Radzieckim” poprzez redagowanie i kolportaż „wrogich” ulotek oraz wysyłanie „listów pogróżkowych” do aktywistów PZPR. Od 24.11.1948 dla członków organizacji wydawana była gazetka „Bojownik” zawierająca m.in. informacje pochodzące z zachodnich audycji radiowych. W wyniku rozpracowania, które zostało wszczęte na podstawie wyrywkowej kontroli korespondencji prowadzonej przez WUBP w Poznaniu, aresztowano 44 członków „Szeregów Wolności” oraz 20 „pomocników”. Zostali oni skazani przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Stalinoogrodzie na kary pozbawienia wolności od roku do 10 lat. Franciszek Tetla, który brał udział w ukrywaniu członków „nielegalnej” organizacji, został zatrzymany i 04.02.1954 wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinoogrodzie (Katowice) skazany na karę 7 lat pozbawienia wolności.

IPN Ka 057/340 t. 1-3 (Charakterystyka 31), IPN Ka 057/665 (Charakt. 31), IPN BU 0174/32 (Charakt. 31).

W materiałach administracyjnych Wydz. III KWMO w Katowicach znajdują się informacje dotyczące „nielegalnych organizacji” oraz osób prowadzących działalność skierowaną przeciwko Polsce Ludowej na terenie województwa katowickiego. Franciszek Tetla występuje w aktach w związku z informacją dotyczącą działalności „kontrrewolucyjnej organizacji młodzieżowej” pn. „Szeregi Wolności”.

IPN Ka 032/13 t. 1-2 (14/3).

W dniu 04.07.1994 Sąd Wojewódzki w Katowicach (sygn. akt XVI 1.Ko.741/93) na podstawie ustawy z dn. 23.02.1991 o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, stwierdził nieważność wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinoogrodzie (Katowicach) z dn. 04.02.1954 (sygn. 16/54) i uznał, że czyn za który Franciszek Tetla został skazany na karę 7 lat więzienia, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 2 lat oraz przepadek całego mienia, był związany z działalnością ww. na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

IPN Ka 238/4399 t. 1-5 (Sr 16/54).